

Læreplan i vg3 bilpleiefaget

Fastsett som forskrift av Utdanningsdirektoratet 16. juni 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 frå Kunnskapsdepartementet med heimel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjeld frå 01.08.2021

Om faget

Fagrelevans og sentrale verdier

Vg3 bilpleiefaget handlar om bilpleie på køyretøy og utstyr. Faget medverkar til at lærlingane lærer å utføre ettersyn, vedlikehald og utbetring av alle typar interiør og eksteriør. Faget skal medverke til ei meir berekraftig utvikling i samfunnet ved å fremje forståing for at miljøvennlege produkt, gjenbruk av materiell og varetaking av materielle verdier kan vere med på å redusere belastninga på klimaet og miljøet. Vidare skal bilpleiefaget fremje fagleg identitet, vise fram yrkestradisjonane og medverke til at arbeidslivet har kvalifiserte bilpleiarar.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringa. Vg3 bilpleiefaget skal medverke til at lærlingane utviklar kritisk tenking gjennom arbeid med praktiske oppgåver med bilpleie på køyretøy og utstyr, der vala og utføringa har innverknad på prosess og resultat. Refleksjon over korleis pleieprodukt og -metodar påverkar miljøet og sosiale forhold, vil fremje det etiske medvitet deira. Lærlingane utviklar skaparglede og engasjement gjennom å erfare korleis fagkompetansen deira medverkar til at overflatene, og dermed køyretøya, varer lenger.

Kjerneelement

Helse, miljø og sikkerheit

Kjerneelementet helse, miljø og sikkerheit handlar om bruk av verneutstyr og regelverk for helse, miljø og sikkerheit på arbeidsplassen. Vidare handlar det om kjennskap til og bruk av miljøvennlege bilpleieprodukt og ergonomiske arbeidsmetodar. Kjerneelementet handlar òg om å gjere risikovurderingar ved bruk av løfteutstyr og elektrisk verktøy og å sikre at arbeidet på køyretøy med ulike drivkjelder og sikkerheitssystem skjer under trygge forhold.

Produktkunnskap og teknologi

Kjerneelementet produktkunnskap og teknologi handlar om kjennskap til og bruk av teknologisk utstyr og produkt som er tilgjengelege på marknaden. Kunnskap om kjemien og bruksområda til produkta og korleis ein nyttar teknologien, inngår i kjerneelementet. Vidare handlar det om teknologiske metodar for å reparere defekte overflater innvendig og utvendig på køyretøyet.

Kvalitetsvurdering og dokumentasjon

Kjerneelementet kvalitetsvurdering og dokumentasjon handlar om å beskrive arbeidsoppdrag, planleggje arbeidsprosessen og gjere tids- og

kostnadsoverslag. Det handlar òg å gjennomføre eit oppdrag i samsvar med spesifikasjonar og produsentkrav for å betre kvaliteten på overflatene. Vidare handlar det om dokumentasjon av arbeidsprosessar og kritisk refleksjon over val av arbeidsmetode, produkt og resultat.

Kundekontakt og kommunikasjon

Kjerneelementet kundekontakt og kommunikasjon handlar om å kommunisere og samarbeide med kundar og kollegaer med ulike bakgrunn og kultur. Det handlar òg om å forstå ønska og behova til kunden og overføre dette til rett behandlingsmetode. Vidare handlar det om å vise respekt for ulikskap og å reflektere over korleis den enkelte kan medverke til eit godt arbeidsmiljø på verkstaden.

Tverrfaglege tema

Berekraftig utvikling

I vg3 bilpleiefaget handlar det tverrfaglege temaet berekraftig utvikling om kunnskap om korleis material- og produktval og reparasjonsmetode påverkar klima, miljø og sosiale forhold. Det handlar òg om å ta medvitne miljøval ved avfallshandtering og resirkulering av materiale og produkt.

Grunnleggjande ferdigheiter

Munnlege ferdigheiter

Munnlege ferdigheiter i vg3 bilpleiefaget inneber å kommunisere med kundar og diskutere faglege løysingar med arbeidskollegaer. Det inneber òg å bruke fagspråk for å beskrive og forklare ulike arbeidsoppgåver, unngå feil og misforståingar og gjere seg forstått.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 bilpleiefaget inneber å planleggje, utforme og leggje til rette arbeidsordrar, rapportar og dokumentasjon. Det inneber òg å forklare og kommunisere med kundar og kollegaer om kva som blir gjort under utføringa av faglege oppgåver.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 bilpleiefaget inneber å finne fram i og følgje arbeidsbeskrivingar, regelverkprosedyrar, bruksrettleiingar og teikningar. Vidare inneber det å bruke datablad og faglitteratur for å utforske og reflektere over faglege emne og problemstillingar, og å bruke kjelder på ein kritisk måte som lar seg etterprøve.

Å kunne rekne

Å kunne rekne i vg3 bilpleiefaget inneber å gjere utrekningar, kostnadsanalysar og kalkulasjonar knytte til arbeidsprosessane. Det inneber òg å berekne ressursbruk ved ulike materialval og areal og gjere målingar av overflater på køyretøy.

Digitale ferdigheiter

Digitale ferdigheiter i vg3 bilpleiefaget inneber å bruke digitale ressursar for å hente inn aktuelle reparasjonsmanualar og produktbeskrivingar til planlegging, produksjon og dokumentasjon. Vidare inneber det å bruke diagnoseverktøy, kommunisere med kundar og kostnadsberekne oppdrag digitalt.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 bilpleiefaget

Kompetansemål

Mål for opplæringa er at lærlingen skal kunne

- velje og bruke verne- og sikkerheitsutstyr ut frå arbeidsoppdrag og reflektere over korleis ulike arbeidsstillingar påverkar kroppen fysisk
- vurdere risikoen ved arbeidsoppdrag i tråd med kvalitetskontrollsystemet til bedrifta
- oppbevare, bruke og avhende kjemikalier og anna spesialavfall etter gjeldande regelverk
- forstå og nytte produkt- og sikkerheidsdatblad
- nytte og halde ved like verktøy, maskiner og utstyr
- registrere avvik og skrive avviksrapportar
- reflektere over sikkerheitsprosedyrar ved handtering av ein skadd bil med alternative drivkjelder
- forklare aktive og passive sikkerheitssystem og tilpasse arbeidet etter systema
- rettleie kundar og følgje rutinane for kundebehandling og fagetiske normer i bedrifta
- vurdere og dokumentere kvaliteten på utført arbeid
- reflektere over korleis ein sjølv kan bidra til godt arbeidsmiljø og kvalitet i utført arbeid
- utføre bilpleie i tråd med reglar for helse, miljø og sikkerheit
- tileigne seg produktkunnskap til å velje rett produkt til ulike typar behandlingar og utbetringar av interiør og eksteriør
- velje og bruke utbetningsmetodar og pleieprodukt ut frå omsyn til økonomi, miljø og sosiale forhold

- velje reinhaldsmetodar og gjennomføre reinhald for ulike typar overflatemateriale utvendig og innvendig på køyretøy og ulike objekt
- velje arbeidsmetode og utføre overflatebehandling etter tilvisingane frå produsenten og for å beskytte overflater innvendig og utvendig på køyretøyet eller objektet
- gjere greie for lakkoppbygging på ulike overflater og identifisere ulike typar overflatedefektar
- utføre småskadereparasjon av skadet overflate på lakk, påføre fyllmaterialer og utføre lakkutbetring
- utføre utbetring av skadd overflate på interiør
- vurdere og reparere ulike skadar på glass
- utbetre steinskottskadar på køyretøyets frontglass
- demontere og montere ulike komponentar utvendig og innvendig på køyretøyet eller objektet
- gjere greie for partssamarbeidet i bedrifta og reflektere over kva plikter og rettar arbeidsgivaren og arbeidstakaren har, og kva krav og forventningar som er stilte til eit likeverdig og inkluderande arbeidsliv.

Undervegsvurdering

Undervegsvurderinga skal bidra til å fremje læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingane viser og utviklar kompetanse i vg3 bilpleiefaget når dei bruker kunnskapar, ferdigheiter og kritisk tenking til å løyse arbeidsoppgåver i faget.

Instruktøren skal leggje til rette for lærlingmedverknad og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgåver. Instruktøren skal vere i dialog med lærlingane om utviklinga deira i vg3 bilpleiefaget. Lærlingane skal få høve til å uttrykkje kva dei opplever at dei meistarar, og reflektere over eiga fagleg utvikling. Instruktøren skal gi rettleiing om vidare læring og tilpasse opplæringa slik at lærlingen kan bruke rettleiinga for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før fagprøva må alle som ikkje har følgd normalt opplæringsløp, ha bestått ein skriftleg eksamen laga ut frå læreplanen i faget. Eksamen blir utarbeidd sentralt og sensurert lokalt. Eksamen skal ikkje ha førebuingssdel.

Opplæringa i vg3 bilpleiefaget skal avsluttast med ei fagprøve. Alle skal opp til fagprøva, som skal gjennomførast over minst tre yrkedagar.☒